

МОНОГРАФСКО-БИБЛИОГРАФСКА СТУДИЈА О ЧАСОПИСУ „УЧИТЕЉ“

**Мирјана Илић и мр Ана Савковић (2014).
Часопис „Учиџељ“ 1983–2013. Београд:
Савез учиџеља Републике Србије, 214 сџр.**

Пред судом научне и стручне јавности недавно се нашла монографско-библиографска студија Часопис „Учиџељ“ 1983–2013 ауторки Мирјане Илић и мр Ане Савковић у издању Савеза учитеља Републике Србије. Овом публикацијом ауторке дају свеобухватни приказ и анализу историје најстаријег педагошког часописа у Србији, који са прекидима излази сто четрдесет година, са посебним освртом на последње три деценије излажења нове серије часописа „Учитељ“. Структуру монографије Часопис „Учиџељ“ 1983–2013 чине три целине: 1) Уређивање часописа; 2) Библиографија и 3) Регистар.

Прво поглавље – *Уређивање часописа „Учиџељ“ 1983–2013 – монографско-историјски аспекти* чини десет потпоглавља: *Предисторија часописа „Учиџељ“*; *Покретање часописа „Учиџељ“*; *Издавачки савети и редакција часописа „Учиџељ“*; *Тематски оквир чланака објављених у часопису „Учиџељ“*; *Ауџори објављених радова*; *Уређивање часописа „Учиџељ“*; *Техничко уређивање часописа*; *Финансирање часописа*; *Остале активности редакције* и *Сарадња са осталим часописима и листовима*.

У хијерархији важних дешавања која су у вези са развојем часописа „Учитељ“ ауторке Мирјана Илић и мр Ана Савковић посебно издвајају излажење првог броја, 23. јануара 1873. године, у Земуну. Према наводима ауторки, може се констатовати да су у првим годинама излажења часописа „Учитељ“ кључну улогу одиграли уредници Мита Нешковић и Никола Брашован, као и остали напредни учитељи-социјалисти, остајући доследни усвојеној концепцији часописа, која прати актуелности теорије и праксе васпитно-образовног рада у условима разредне наставе. Та доследност је евидентна и у периодима покретања нове серије часописа, у раду главних и одговорних уредника и редакционог тима, који отпочиње 1981. године на иницијативу Драгутина Огњановића. Оно што анализу историје часописа „Учитељ“ чини драгоценом и особеном је настојање ауторки да развој часописа „Учитељ“ доведу у директну везу са уређивачком политиком, финансирањем, сарадњом са другим часописима и листовима и друштвено-политичким приликама као подстичућим и инхибирајућим факторима његовог развоја.

У другом поглављу – *Библиографија 1983–2013* – ауторке су сачиниле тематску, свеобухватну и методолошки коректну библиографију са 1958 библиографских јединица, разврстаних у дванаест категорија: 1) Историја педагогије; 2) Школска педагогија; 3) Породична педагогија; 4) Дидактика; 5) Образовна технологија; 6) Методика наставе и васпитног рада; 7) Прикази и оцене; 8) Библиографије; 9) *In memoriam*; 10) Педагошка периодика; 11) Организације учитеља и 12) Остале рубрике. Сачињена библиографија може представљати користан извор свим читаоцима и будућим истраживачима, како у проналажењу библиографских јединица потребних за истраживање, тако и у стручном усавршавању. Осим тога, сачињена библиографија открива и најучесталије проблеме теорије и праксе васпитно-образовног рада у разредној настави.

У последњем, трећем поглављу, налазе се регистри: *Именик ауџора*, *Именик учесника окруилих сџилова* и *Регистар имена*. На крају монографије дати су резимеи на српском и на енглеском језику и рецензија једног од рецензента

проф. др Наташе Вујисић Живковић.

Монографија Часопис „Учи-
тељ“ 1983–2013 ауторки Мирја-
не Илић и мр Ане Савковић по-
казује да је у традицији часописа
„Учиитељ“ постојала тежња да се
наставна пракса и рад учитеља
унапређују савременим досиш-
нућима педагошких, психолошких
и методичких наука. Овако кон-
ципирана монографија, чије је те-
жиште на историјату развоја ча-
сописа „Учитељ“ и библиографији
стручних и научних прилога, може
послужити као важан оријентир
и подстрек у даљем практичном и

истраживачком раду свима који се
баве теоријом и праксом васпитно-
образовног рада у разредној наста-
ви и основном образовању. Осим
тога, монографско-библиографска
студија даје подршку већој парти-
ципацији учитеља-практичара и
младих истраживача у академској
заједници и представља значајан
подстицај афирмисању педагош-
ке културе и идентитета учитеља.
Значај монографске студије Часо-
пис „Учиитељ“ 1983–2013 постојаје
већи, имајући на уму изазове које
пред остванак педагошке перио-
дике постављају захтеви савреме-
ној животи и убрзани развој нау-

ке и технике, као и недовољну за-
стиуљеност монографско-библио-
графских студија у нашој средини.
Стога, можемо закључити да ча-
сопис „Учитељ“, чија је традиција
дуга сто четрдесет година, с пра-
вом носи епитет часописа за педа-
гошку теорију и праксу у млађим
разредима основне школе, а да су
ауторке Мирјана Илић и мр Ана
Савковић веродостојно репрезен-
товале вишедеценијску традицију,
значај и мисију часописа „Учитељ“.

др Јасна Љ. Парлић Божовић,
Филозофски факултет,
Косовска Митровица